

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
w *BIELSKIM CENTRUM EDUKACJI*
w *Bielsku - Białej*

Podstawy prawne:

- Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.);
- Ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz.1606).

Rozdział I **Postanowienia ogólne**

§ 1

1. Standardy Ochrony Małoletnich w Bielskim Centrum Edukacji w Bielsku – Białej, zwane dalej Standardami, określają:

- 1) zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki lub organizatora, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
- 2) zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;
- 3) procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 4) zasady przeglądu i aktualizacji Standardów;
- 5) zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki lub organizatora do stosowania Standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;
- 6) zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim Standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
- 7) osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
- 8) sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

2. Ponadto Standardy określają:

- 1) wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;
- 2) zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;
- 3) procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;
- 4) zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

§ 2

Ilekoć w niniejszych Standardach jest mowa o:

1. **szkole, BCE** – należy przez to rozumieć Bielskie Centrum Edukacji w Bielsku – Białej;
2. **CKU** – należy przez to rozumieć Centrum Kształcenia Ustawicznego Bielskiego Centrum Edukacji w Bielsku – Białej kształcące osoby dorosłe (w wyjątkowych sytuacjach także osoby małoletnie) w systemie stacjonarnym i zaocznym;

3. **LO dla Dorosłych** – należy przez to rozumieć Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych działające w ramach CKU;
4. **Br** – należy przez to rozumieć Branżową Szkołę II Stopnia działającą w ramach CKU;
5. **KKZ** – należy przez to rozumieć kwalifikacyjne kursy zawodowe prowadzone w ramach CKU;
6. **CKZ** – należy przez to rozumieć Centrum Kształcenia Zawodowego Bielskiego Centrum Edukacji w Bielsku – Białej prowadzące zajęcia praktyczne, modułowe dla uczniów i słuchaczy bielskich szkół zawodowych;
7. **zespole pracowni (ZP)** – należy przez to rozumieć odpowiednio zespół pracowni nr 1 – 4 funkcjonujące w ramach CKZ
8. **dyrektorze** – należy przez to rozumieć dyrektora Bielskie Centrum Edukacji w Bielsku – Białej;
9. **kierowniku** – należy przez to rozumieć kierownika danego Zespołu Pracowni;
10. **pracowniku** – należy przez to rozumieć każdą osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, mianowania, powołania lub umowy cywilno-prawnej. Osoby pracujące w szkole dzielą się na pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych/administracyjnych;
11. **słuchaczu** – należy przez to rozumieć osobę uczącą się/odbywającą zajęcia w ramach CKU;
12. **uczniu CKZ** – należy przez to rozumieć osobę odbywającą zajęcia praktyczne, modułowe przyporządkowaną do którejś z bielskich szkół kształcących zawodowo;
13. **rodzicach** – należy przez to rozumieć także prawnych opiekunów małoletniego ucznia/słuchacza oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad nim. Opiekunem w/w jest osoba uprawniona do reprezentacji małoletniego ucznia/słuchacza, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy (rodzic/prawny opiekun) lub inna osoba uprawniona do reprezentacji na podstawie przepisów szczegółowych lub orzeczenia sądu;
14. **osobie odpowiedzialnej za Internet** – należy przez to rozumieć wyznaczonego przez dyrektora Bielskiego Centrum Edukacji w Bielsku – Białej pracownika sprawującego nadzór nad korzystaniem z Internetu na terenie szkoły przez małoletnich oraz za ich bezpieczeństwo w Internecie;
15. **danych osobowych małoletniego słuchacza/ucznia** – należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację słuchacza/ucznia;
16. **krzywdzeniu małoletniego słuchacza/ucznia** – należy przez to rozumieć – każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny małoletniego słuchacza/ucznia. Krzywdzenie małoletniego to też beczynność społeczeństwa lub instytucji, a także rezultat takiej beczynności, który ogranicza równe prawa małoletniego i zakłóca jego optymalny rozwój.

Można wyróżnić następujące wymiary zjawiska krzywdzenia małoletnich:

- a) **przemoc psychiczna** – przymus, groźby, obrażanie, wyzywanie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, krzyczenie, wyśmiewanie, lekceważenie, karanie ciszą/milczeniem, izolacja, itd.
- b) **przemoc fizyczna** – szarpanie, kopanie, popychanie, policzkowanie, przypalanie papierosem, bicie ręką przy użyciu przedmiotów, klapsy, stosowanie nadmiernej siły przy przytrzymywaniu dziecka, itd.
- c) **przemoc seksualna** – gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych, przekraczanie granic fizyczności dziecka, dotyk bez jego zgody, itp.
- d) **przemoc ekonomiczna** – unikanie płacenia alimentów, zakazywanie członkowi rodziny pracy lub edukacji w celu zdobycia zatrudnienia, przywłaszczanie do swoich celów wspólnych środków na utrzymanie rodziny, itd.
- e) **zaniedbanie** – głodzenie, niedostarczanie odpowiedniej ilości jedzenia, nieodpowiednia higiena lub jej brak, niezgłaszanie się z dzieckiem do lekarza (gdy tego wymaga), brak

leczenia mimo zaleceń lekarzy, niedopilnowanie w kwestii edukacji, brak przejawiania zainteresowania, w jaki sposób dziecko spędza wolny czas, jaki ma zainteresowania, problemy oraz potrzeby,

- f) **alienacja rodzicielka** – ograniczenie kontaktu i izolowanie dziecka od drugiego rodzica, odcinanie drugiego rodzica od informacji dotyczących dziecka, wymazywanie drugiego rodzica z życia dziecka, niszczenie zdjęć i pamiątek, przedstawianie drugiego rodzica w złym świetle, zakazywanie dziecku swobodnego mówienia i wyrażania miłości do drugiego rodzica;
- g) **cyberprzemoc** – przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.
- h) **przemoc domowa** – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
 - narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
 - naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
 - powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;
 - ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
 - istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Rozdział II

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

§ 3

1. Bielskim Centrum Edukacji w Bielsku – Białej zatrudnia osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje do pracy, w tym z małoletnimi. Aby sprawdzić powyższe, szkoła podczas rekrutacji żąda następujących informacji:
 - 1) wykształcenie,
 - 2) kwalifikacje zawodowe,
 - 3) przebieg dotychczasowego zatrudnienia kandydata.
2. Szkoła może prosić kandydata/kandydatkę o przedstawienie referencji od poprzedniego pracodawcy lub o podanie kontaktu do osoby, która takie referencje może wystawić. Podstawą dostarczenia referencji lub kontaktu do byłych pracodawców jest zgoda kandydata/kandydatki. Niepodanie takich danych w świetle obowiązujących przepisów nie powinno rodzić dla tej osoby negatywnych konsekwencji w postaci np. odmowy zatrudnienia wyłącznie w oparciu o tę podstawę.
3. Przed dopuszczeniem pracownika do wykonywania obowiązków związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem lub opieką nad nimi Szkoła sprawdza osobę zatrudnioną w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.
4. Wydruk z Rejestru przechowywany jest w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.
5. Jednym z wymogów zatrudnienia nauczyciela jest przedstawienie przez kandydata zaświadczenia o niekaralności uzyskiwanego z Krajowego Rejestru Karnego. Nauczyciel nie może być bowiem skazany prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne:

- 1) przestępstwo,
 - 2) przestępstwo skarbowe (art. 10 ust. 5 pkt 4 Karty Nauczyciela).
 - 3) Z tego względu jeszcze przed zatrudnieniem dyrektor żąda od nauczyciela przedstawienia informacji o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego (art. 10 ust. 8a Karty Nauczyciela). Nie ma takiej konieczności jedynie wówczas, gdy nauczyciel jest ponownie zatrudniany w tej samej szkole, a przerwa w zatrudnieniu nie przekroczyła 3 miesięcy. W przypadku niemożliwości przedstawienia informacji z KRK pracownik zobowiązany jest do złożenia oświadczenia o niekaralności oraz toczących się postępowania przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych.
6. Każdy przyjmowany pracownik do Bielskiego Centrum Edukacji w Bielsku – Białej zostaje zapoznany z niniejszymi procedurami.

Rozdział IV

Zasady bezpiecznych relacji personel – małoletni słuchacz/uczeń

§ 4

1. Nadrzędnym celem wszelkich działań podejmowanych przez personel Szkoły jest promowanie dobra małoletniego i jego najlepszego interesu.
2. Personel traktuje każdego małoletniego z szacunkiem, dbając o jego godność oraz potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie wobec małoletniego.
3. Personel zobowiązany jest przestrzegać obowiązującego prawa oraz wewnętrznych przepisów szkoły w tym zakresie. Zasady tworzenia bezpiecznych relacji obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i są potwierdzone przez podpisanie odpowiedniego oświadczenia – **załącznik nr 4**.
4. Zasady bezpiecznych relacji z małoletnim określają, jakie zachowania i praktyki są niedozwolone w pracy z małoletnimi, a ich przestrzeganie przez wszystkich pracowników szkoły minimalizuje ryzyko krzywdzenia małoletnich.
5. **Zasady bezpiecznych relacji są dostosowane do realiów funkcjonowania szkoły i dotyczą następujących obszarów:**
 - 1) **kontakt fizyczny** z dzieckiem, który jest zjawiskiem nieuchronnym. Przykładowe formy takiego kontaktu, to:
 - a. reagowanie na potrzeby emocjonalne np. poprzez przytulenie się do dorosłego, pogłaskanie po ramieniu itp.; kontakty tego typu są dozwolone w obecności osób trzecich, przestrzeniach otwartych, pomieszczeniach monitorowanych, co w razie wątpliwości służyć powinno ich obiektywizacji,
 - b. stanowcze interwencje wychowawcze prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym są dopuszczalne w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia dotyczących: konfliktów pomiędzy podopiecznymi (rozdzielenie zwaśnionych, przytrzymanie, obezwładnienie), działań z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy), zagrożenia lub paniki spowodowanej czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.).
 - 2) **niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona:**
 - **przemocy fizycznej** (np. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie, spoliczkowanie, etc...),
 - **erotyzowania relacji** (flirt, dwuznaczny żart, rozmowa czy choćby wyzywające spojrzenie),
 - **seksualizacji relacji** (obcowanie płciowe i inne czynności seksualne);
 - 3) **komunikacja werbalna** z małoletnim pozbawiona akcentów wrogich, arogancko – agresywnych, złośliwie – ironicznym, wulgarnych nie może:

- a. wzbudzać w małoletnim poczucia zagrożenia (groźby, wyzwiska, krzyk);
 - b. obniżać, niszczyć poczucia wartości (np. wyzwiska, krzyk, negatywne ocenianie, reakcja nieadekwatna do sytuacji, wzbudzanie poczucia winy),
 - c. upokarzać (publiczne wyszydzenie, naigrywanie się, ośmieszanie),
 - d. naruszać granic (nie zachowywanie odpowiedniego dystansu, obcesowość, podteksty o charakterze erotycznym),
- 4) **równe traktowanie** polegającego na obdarzaniu taką samą troską i uwagą wszystkich słuchaczy/uczniów, co oznacza, że niedozwolone jest:
- a. wyłączne skupianie uwagi na wybranych małoletnich z jednoczesnym ignorowaniem potrzeb innych,
 - b. nieuzasadnione dawanie przywilejów tylko wybranym i pozbawianie ich pozostałych,
 - c. nierówne i niesprawiedliwe przydzielanie zadań – nieadekwatne do możliwości,
 - d. zwalnianie z wykonywania obowiązków – w nieuzasadnionych sytuacjach,
 - e. godzenie się, brak reakcji na nieformalną hierarchię grupową,
 - f. dominacja w grupie przez negatywne jednostki, ustalanie przez nie i wdrażanie nieformalnych zasad,
 - g. przyzwolenie na wykorzystywanie młodszych i słabszych przez silniejszych;
- 5) **kontakty bezpośrednie i online** z małoletnim poza szkołą powinny być:
- a. wcześniej omówione w gronie rady pedagogicznej, mieć zaakceptowany plan, cel,
 - b. ściśle powiązane z wykonywaniem obowiązków służbowych, opiekuńczo-wychowawczych (np. towarzyszenie w realizowanych poza Szkołą ważnych dla małoletniego wydarzeniach wymagających wsparcia osoby dorosłej itp.),
 - c. dokumentowane (zapisy w dokumentacji pracy wychowawczej, możliwość wykonania kopii/wydruku korespondencji mailowej, sms-owej, zapisów na portalach społecznościowych),
 - d. odbywać się w miarę możliwości z wykorzystaniem sprzętu służbowego oraz komunikatorów dopuszczanych do komunikacji przez dyrekcję,
 - e. niedopuszczalne jest utrzymywanie takich kontaktów celem zaspokojenia przez dorosłego własnych potrzeb społecznych lub emocjonalnych, namawiania do zachowań niezgodnych z prawem, dających poczucie bycia faworyzowanym, wyróżnianym.
- 6) **dyscyplinowanie małoletniego** definiowane jako narzędzie „informacji zwrotnej”, komunikujące małoletniemu, że jego postawa w danej sytuacji nie jest właściwa, sprzeczna z oczekiwaniami i/lub nieefektywna; dyscyplina ma pobudzać do uczenia się, a nie powodować krzywdę małoletniego; wiąże się ze stawianiem granic, kształtowaniem trwałego systemu wartości, adekwatnego poziomu samooceny oraz umiejętności podejmowania trafnych decyzji; niedopuszczalne są wszelkie formy dyscyplinowania mające na celu upokorzenie, poniżenie oparte na wykorzystywaniu przewagi:
- a. fizycznej (agresja, stosowanie kar fizycznych, środków przymusu bezpośredniego, krępowanie, izolowanie; uniemożliwianie realizacji podstawowych potrzeb fizjologicznych – pozbawianie snu, pokarmu, ekspozycja na zimno, ciepło itp.; prace fizyczne nieadekwatne do możliwości, dopuszczanie się zachowań o charakterze seksualnym),
 - b. psychicznej (dominacja poprzez krzyk, groźby, wzbudzanie poczucia winy, naruszanie poczucia własnej wartości, lekceważenie potrzeb psychicznych np. bezpieczeństwa, przynależności, miłości, symulacje wzbudzające strach i obawy o życie własne i rodziny).
- 7) W celu obiektywizacji zgłaszanych sytuacji problemowych w szkole funkcjonuje monitoring wizyjny terenu zewnętrznego oraz pomieszczeń wewnętrznych.
- 8) Sposób wykorzystywania zapisów monitoringu określają procedury wewnętrzne szkoły z zakresu ochrony i przetwarzania danych osobowych.

Rozdział V

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich

§ 5

1. Pracownicy szkoły posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich. Przykładowe czynniki wskazujące jak rozpoznać przemoc wobec małoletniego określa **załącznik nr 6** do niniejszych Standardów.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, pracownicy szkoły podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.
3. Pracownicy monitorują poprzez bieżące obserwacje, rozmowy z małoletnim, rodzicami, innymi pracownikami oraz instytucjami wspomagającymi ochronę małoletniego jego sytuację i dobrostan, aż do stwierdzenia braku jakichkolwiek czynników ryzyka.

Rozdział VI

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia małoletniego

§ 6

W przypadku uzyskania przez pracownika szkoły informacji, że małoletni jest krzywdzony, pracownik ma obowiązek przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi szkoły, a w razie jego nieobecności wicedyrektorom lub kierownikom i sporządzenia notatki służbowej.

§ 7

1. Odpowiednio dyrektor szkoły / wicedyrektor / kierownik wzywa opiekunów małoletniego, którego krzywdzenie podejrzewa oraz informuje ich o podejrzaniach.
2. Dyrektor szkoły sporządza opis sytuacji szkolnej i rodzinnej małoletniego na podstawie rozmów z nim, z nauczycielami, z opiekunem/wychowawcą klasy i rodzicami oraz plan pomocy małoletniemu.
3. Plan pomocy małoletniemu powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - a. podjęcia przez instytucję działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji;
 - b. wsparcia, jakie instytucja zaoferuje małoletniemu;
 - c. skierowania małoletniego do specjalistycznej placówki pomocy, jeśli istnieje taka potrzeba.

§ 8

1. W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor powołuje Zespół Interwencyjny, w skład którego wchodzi: dyrektor, wicedyrektor (odpowiednio ds. CKU lub CKZ), kierownik (jeśli sytuacja dotyczy małoletniego z CKZ), pedagog, wychowawca i inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu małoletniego lub o nim samym w ogóle. Jeśli sprawa dotyczy małoletniego z CKZ, powiadamiany jest także kierownik szkolenia praktycznego oraz wychowawca klasy ze szkoły macierzystej ucznia.
2. Zespół Interwencyjny sporządza plan pomocy małoletniemu, spełniający wymogi określone w § 7 pkt 3 Standardów, na podstawie uprzednio sporządzonej notatki służbowej oraz innych informacji, uzyskanych przez członków zespołu.
3. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie małoletniego, powołanie Zespołu Interwencyjnego jest obligatoryjne. Zespół wzywa opiekunów

małoletniego na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować opiekunom zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół (wzór notatki ze spotkania określa **załącznik nr 3** do niniejszych Standardów).

§ 9

1. Plan pomocy małoletniemu jest przedstawiany przez dyrektora szkoły lub wskazaną przez niego osobę, ale w obecności dyrektora szkoły, rodzicom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
1. Dyrektor szkoły informuje rodziców o obowiązku szkoły zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji.
2. Po poinformowaniu rodziców – zgodnie z punktem poprzedzającym – dyrektor szkoły składa zawiadomienie:
 - 1) o podejrzeniu przestępstwa do Prokuratury lub Policji właściwej ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa,
 - 2) lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do Sądu Rejonowego, Wydziału Rodzinnego i Spraw Nieletnich w Bielsku – Białej,
 - 3) lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Bielsku – Białej (niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury).
Kopia formularza A pozostaje w szkole (u wszczynającego procedurę).
3. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
4. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie małoletniego, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów małoletniego na piśmie.

§ 10

1. Z przebiegu interwencji sporządza się Kartę Interwencji, której wzór stanowi **załącznik nr 1** do niniejszych Standardów. Kartę załącza się do dokumentacji osobowej małoletniego.
2. Wszyscy pracownicy szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu małoletniego lub też nawet o takim podejrzeniu, także wszelkie informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 11

Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia małoletniego na terenie szkoły przez jej pracownika

1. Osoba podejrzewająca krzywdzenie małoletniego przez pracownika w szkole zgłasza problem dyrektorowi szkoły, a w przypadku jego nieobecności wicedyrektorowi, bądź kierownikowi (jeśli sprawa dotyczy małoletniego z CKZ).
2. Dyrektor szkoły zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z pracownikiem szkoły podejrzanym o krzywdzenie, małoletnim słuchaczem/uczniem (najlepiej w obecności psychologa jeśli to możliwe np. z poradni psychologiczno-pedagogicznej), jego rodzicami . Odsuwa pracownika od bezpośredniej pracy z małoletnimi do czasu wyjaśnienia zdarzenia.
3. Dyrektor szkoły może włączyć w rozmowy wyjaśniające pedagoga szkolnego.
4. Wszystkie czynności dokumentowane są protokołem, który składa się z wyjaśnień uczestników postępowania.

5. W przypadku potwierdzenia podejrzenia, że fakt krzywdzenia (znęcanie fizyczne, psychiczne, wykorzystywanie seksualne) miał miejsce, Dyrektor Szkoły wszczyna postępowanie zmierzające do ukarania pracownika karą porządkową lub dyscyplinarną (powiadomienie prokuratury, skierowanie sprawy do Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Wojewodzie Śląskim).

§ 12.

Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia małoletniego w Szkole przez innych słuchaczy/uczniów

1. Osoba podejrzewająca krzywdzenie małoletniego w szkole przez innego słuchacza/ucznia lub krzywdzony małoletni, zgłasza problem do wychowawcy klasy BCE lub do pedagoga szkolnego;
2. Odpowiednio: wychowawca klasy lub pedagog zgłaszają powzięte informacje:
 - jeśli dotyczy to ucznia CKZ – kierownikowi odpowiedniego ZP oraz wicedyrektorowi CKZ,
 - jeśli dotyczy to słuchacza CKU – wicedyrektorowi ds. CKU;
3. Odpowiednio: wychowawca, pedagog, kierownik, wicedyrektor CKZ bądź CKU przeprowadzają dokładną rozmowę z osobą poszkodowaną oraz ze słuchaczem/uczniem bądź grupą słuchaczy/uczniów oskarżonych o krzywdzenie kolegi bądź koleżanki. Po przeprowadzeniu takich rozmów wychowawca, przy wsparciu pedagoga opracowuje Plan Pomocowy małoletniemu – ofierze i sprawcy – by wyeliminować zachowania niepożądane w grupie;
4. W przypadku bardziej skomplikowanym zaangażowani w w/w działania pracownicy zgłaszają problem do dyrektora szkoły;
5. Dyrektor powołuje Zespół Konsultacyjny, w skład którego mogą wchodzić: wychowawca, pedagog, dyrektor szkoły, wicedyrektorzy, kierownicy oraz inni nauczyciele, pracownicy szkoły, którzy znają problem i mogą przyczynić się do jego rozwiązania.

§ 13

Procedura postępowania wobec małoletniego słuchacza/ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa

1. Nauczyciel niezwłocznie powiadamia o zdarzeniu Dyrektora Szkoły.
2. Dyrektor ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Powiadamia rodziców małoletniego słuchacza/ucznia – sprawcy.
4. Niezwłocznie powiadamia Policję.
5. Zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa, (np. ostre przedmioty, przedmioty pochodzące z kradzieży).
6. Jeśli sytuacja dotyczy ucznia CKZ, powiadamiana jest szkoła macierzysta ucznia.

§ 14

Procedura postępowania wobec małoletniego słuchacza/ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

1. Osoby wyznaczone przez Dyrektora Szkoły udzielają pierwszej pomocy przedmedycznej lub nauczyciel będący świadkiem zdarzenia wzywa Pogotowie.
W BCE każdy budynek szkoły, w tym każde piętro mają przydzielone osoby odpowiedzialne za udzielenie pierwszej pomocy.

2. Niezwłocznie powiadamiają o fakcie Dyrektora Szkoły.
3. Dyrektor powiadamia rodziców małoletniego słuchacza/ucznia.
4. Osoba będąca świadkiem zdarzenia zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa, (np. ostre przedmioty, przedmioty pochodzące z kradzieży).
5. Dyrektor niezwłocznie wzywa Policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie Szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie Szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać Policję – tel. 997 lub 112.

§ 15

Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia faktu kradzieży przez małoletniego słuchacza/ucznia

1. Nauczyciel/wychowawca ustala okoliczności kradzieży.
2. Zawiadamia o zdarzeniu odpowiednio: kierownika ZP, wicedyrektora CKZ, wicedyrektora CKU, pedagoga szkolnego.
3. Prowadzi we współpracy z w/w pracownikami szkoły postępowanie wyjaśniające z zachowaniem nietykalności osobistej.
4. Wzywa rodziców sprawcy. Po rozmowie sporządza notatkę o zaistniałym incydencie, którą podpisują rodzice.
5. W oparciu o Statut Szkoły, Dyrektor wspólnie z wychowawcą ustala sankcje wobec ucznia i przekazuje rodzicom informację na temat wyciągniętych konsekwencji w stosunku do jego dziecka.
6. Sprawca podejmuje zadośćuczynienie poszkodowanemu w kradzieży.

§ 16

Procedura postępowania wobec małoletniego słuchacza/ucznia w przypadku zachowań agresywnych

1. Rozmowa wyjaśniająca prowadzona przez nauczyciela lub wychowawcę. Wspólne poszukiwanie sposobu naprawy sytuacji.
2. Powiadomienie rodziców.
3. Jeśli zachowania agresywne powtarzają się, wychowawca klasy (CKZ) bądź pedagog (CKU) proponuje formy wsparcia i zawiera z uczniem kontrakt.
4. W przypadku kolejnego zachowania agresywnego wezwanie rodziców i poinformowanie o konsekwencjach, w oparciu o Statut szkoły.
W tym możliwości obniżenia zachowania do nagannego – dotyczy uczniów CKZ.
5. Jeśli nieprawidłowe relacje ucznia z rówieśnikami nadal się utrzymują, wychowawca przy współpracy z pedagogiem w porozumieniu z rodzicami małoletniego kieruje ucznia na badania specjalistyczne poza szkołą.
6. W przypadku powtarzających się zdarzeń, które wskazują na nieskuteczność podjętych działań, dyrektor w porozumieniu z wychowawcą i pedagogiem, kieruje wnioskiem do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną małoletniego.
7. W każdym przypadku, gdy konflikt dotyczy agresora i ofiary, wychowawca – oprócz konsekwencji wobec agresora – zobowiązany jest do udzielenia wsparcia zarówno ofierze jak i agresorowi.
8. W zależności od stopnia zachowań agresywnych małoletniego słuchacza/ucznia, można ominąć kolejne kroki procedury i zastosować działania adekwatne do stopnia nieprzestrzegania przez małoletniego regulaminu/Statutu szkoły.

9. W przypadku rażącego naruszenia szkolnego prawa, sytuacji niebezpiecznych dla zdrowia i życia, zwołuje się Zespół Konsultacyjny, który opracowuje jednolite strategie działań.

§ 17

Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy i stalkingu

1. W przypadkach wystąpienia incydentu naruszenia bezpieczeństwa, zwłaszcza wobec naruszenia prawa, działania Szkoły cechuje otwartość w działaniu, szybka identyfikacja problemu — określenie szkodliwych lub niezgodnych z prawem zachowań — i jego rozwiązywanie adekwatnie do poziomu zagrożenia, jakie wywołało w Szkole.
2. Dyrektor Szkoły oraz nauczyciele w swoich działaniach uwzględniają kontekst indywidualnych przypadków, szkolne i środowiskowe tło oraz reagują adekwatnie do poziomu odpowiedzialności i winy małoletniego słuchacza/ucznia.
3. Informacja o tym, że w Szkole doszło do cyberprzemocy, może pochodzić z różnych źródeł i może być anonimowa. Osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być poszkodowany małoletni słuchacz/uczeń, jego rodzice lub inni słuchacze/uczniowie, także świadkowie zdarzenia, nauczyciele.
4. **Procedura postępowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy i stalkingu:**
 - 1) poinformowanie o fakcie Dyrektora;
 - 2) ustalenie okoliczności zdarzenia: rodzaj materiału, sposób jego rozpowszechniania, ustalenie sprawcy oraz świadków zdarzenia;
 - 3) włączenie nauczyciela informatyki, szczególnie na etapie zabezpieczania dowodów i ustalania tożsamości sprawcy (należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy, adres użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, adres strony www, na której ukazały się szkodliwe treści, itp. — tak zabezpieczone dowody są materiałem, z którym powinny zapoznać się wszystkie zaangażowane osoby). Należy bezwzględnie skontaktować się z Policją — zgodnie z kodeksem polskiego prawa, które mówi o obowiązku zawiadomienia o przestępstwie;
 - 4) jeśli sprawca jest słuchaczem/ucniem należy przeprowadzić rozmowę w celu ustalenia okoliczności oraz przyczyn zajścia oraz poszukania rozwiązania sytuacji konfliktowej;
 - 5) w przypadku, gdy w zdarzeniu brała udział większa grupa słuchaczy/uczniów, należy przeprowadzić rozmowę ze wszystkimi z osobna, zaczynając od lidera grupy. **Nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy!**;
 - 6) należy powiadomić o zdarzeniu rodziców sprawcy i opracować wspólny plan działania, do którego zobowiązany jest słuchacz/uczeń, objąć sprawcę opieką psychologiczno-pedagogiczną;
 - 7) zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec słuchacza/ucznia-sprawcy, w oparciu o Statut Szkoły.
 - 8) należy podjąć działania wobec ofiary cyberprzemocy — wsparcie psychiczne i monitoring sytuacji słuchacza/ucznia;
 - 9) w sytuacji, gdy przypadek cyberprzemocy wymaga założenia sprawy sądowej, Szkoła powinna powiadomić o takiej ewentualności rodziców ofiary oraz słuchacza/ucznia, chronić świadków cyberprzemocy, zapewnić im dyskrecję i poufność postępowania;
 - 10) sporządzanie dokumentacji z zajścia przez pracownika będącego jej świadkiem lub wychowawcę;

- 11) powiadomienie Sądu Rodzinnego, jeżeli zaistniałego przypadku cyberprzemocy nie można rozwiązać przy użyciu środków wychowawczych jakimi dysponuje Szkoła.
5. W ramach ogólnej współpracy szkoły z Policją mogą być organizowane:
- 1) spotkania rady pedagogicznej z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich dotyczące zagrożeń cyberprzemocą w środowisku lokalnym;
 - 2) spotkania słuchaczy/uczniów szkoły z udziałem Policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich (ale nie tylko) za popełniane czyny karalne, na temat zasad bezpieczeństwa oraz sposobów unikania zagrożeń związanych z cyberprzemocą;
 - 3) wspólny udział (szkoły i Policji) w lokalnych programach profilaktycznych, związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem przemocy/cyberprzemocy i przestępczością nieletnich.

Rozdział VII

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małoletniego

§ 18

1. Dane osobowe – w tym małoletniego – podlegają ochronie na zasadach określonych w przepisach prawa oraz wewnętrznych procedurach bezpieczeństwa ochrony danych osobowych.
2. Pracownik szkoły ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych i innych informacji, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
3. Dane osobowe małoletniego są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
4. Pracownik szkoły jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych małoletniego i udostępniania tych danych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego w trybie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

§ 19

Pracownik szkoły może wykorzystać informacje o małoletnim w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości małoletniego oraz w sposób uniemożliwiający jego identyfikację.

§ 20

1. Pracownik szkoły nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o małoletnim ani jego opiekunach.
2. Pracownik szkoły, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może skontaktować się z opiekunem małoletniego i zapytać go o zgodę na podanie jego danych kontaktowych przedstawicielom mediów. W przypadku wyrażenia zgody, pracownik Szkoły podaje przedstawicielowi mediów dane kontaktowe opiekuna małoletniego.
3. Pracownik szkoły nie kontaktuje przedstawicieli mediów z małoletnimi.
4. Pracownik szkoły nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie małoletniego lub jego opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik szkoły jest przeświadczony, iż jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalona.
5. Pracownik szkoły, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może wypowiedzieć się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie małoletniego lub jego opiekuna – po wyrażeniu pisemnej zgody przez opiekuna małoletniego.

§ 21

1. W celu realizacji materiału medialnego można udostępnić mediom wybrane pomieszczenie szkoły. Decyzję w sprawie udostępnienia pomieszczenia podejmuje Dyrektor.
2. Dyrektor szkoły, podejmując decyzję, o której mowa w poprzedzającym punkcie, poleca sekretariatowi szkoły przygotować wybrane pomieszczenie instytucji w celu realizacji materiału medialnego w taki sposób, by uniemożliwić filmowanie przebywających na terenie szkoły innych osób.

§ 22

1. Szkoła, uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę jego wizerunku – **załącznik nr 5**.
2. Szkoła uzyskuje pisemne zgody rodziców na utrwalanie wizerunku małoletniego w formie zdjęć lub filmów oraz publikowanie ich w mediach społecznościowych oraz stronie internetowej szkoły.

§ 23

1. Pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego (filmowania, fotografowania) na terenie jednostki bez pisemnej zgody opiekuna dziecka.
2. W celu uzyskania zgody opiekuna małoletniego na utrwalanie wizerunku małoletniego, pracownik szkoły może skontaktować się z opiekunem małoletniego i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna małoletniego – bez wcześniejszej wiedzy i zgody tego opiekuna.
3. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

§ 24

1. Upublicznianie przez pracownika szkoły wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-video) wymaga pisemnej zgody opiekuna dziecka.
2. Przed utrwaleniem wizerunku małoletniego należy małoletniego oraz opiekuna poinformować o tym, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany.
3. Przed zrobieniem zdjęcia i publikacją Szkoła pyta również o zgodę samego małoletniego. Każdorazowo szkoła wyjaśnia małoletnim słuchaczom/uczniom do czego wykorzystane zostaną zrobione zdjęcia lub nagrania. Rodzic ma prawo wycofać swoją zgodę w każdym momencie trwania roku szkolnego, bez wskazywania uzasadnienia swojej decyzji.

Rozdział VIII

Zasady dostępu małoletnich uczniów do Internetu

§ 25

1. Szkoła, zapewniając słuchaczom/uczniom dostęp do Internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.
2. Na terenie szkoły dostęp małoletniego do Internetu możliwy jest:
 - 1) pod nadzorem pracownika szkoły na lekcji informatyki lub
 - 2) bez nadzoru nauczyciela – na przeznaczonych do tego komputerach znajdujących się na terenie biblioteki w głównym budynku szkoły (dostęp swobodny).

3. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika szkoły, pracownik ma obowiązek informowania małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownik szkoły czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez małoletnich podczas lekcji.
4. Szkoła zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu przy komputerach, z których możliwy jest dostęp swobodny.
5. Szkoła kładzie nacisk na budowanie świadomości słuchaczy/uczniów na temat zagrożeń w Internecie.
6. Podczas korzystania przez słuchaczy/uczniów i nauczycieli z Internetu zabronione jest przeglądanie treści wulgarnych, zawierających przemoc oraz logowanie się na portale społecznościowe, zgodnie z wewnętrznym regulaminem pracowni komputerowej.

§ 26

1. Wyznaczony pracownik szkoły zapewnia, by na wszystkich komputerach na terenie szkoły z dostępem do Internetu było zainstalowane i aktualizowane:
 - 1) oprogramowanie filtrujące treści internetowe;
 - 2) oprogramowanie monitorujące korzystanie przez małoletnich z Internetu;
 - 3) oprogramowanie antywirusowe;
 - 4) oprogramowanie antyspamowe;
 - 5) fire wall.
2. Wymienione w ust.1 niniejszego paragrafu oprogramowanie jest aktualizowane na bieżąco przez wyznaczonego pracownika.
3. W przypadku „przyłapania” małoletniego na wyszukiwaniu, przeglądaniu niebezpiecznych treści nauczyciel, który sprawuje opiekę nad małoletnim słuchaczem/uczniem zawiadamia wychowawcę klasy oraz pedagoga szkolnego o zaistniałej sytuacji. Następnie w/w powiadamiają odpowiednio kierownika danego ZP lub wicedyrektora CKU.
4. Wyznaczony pracownik instytucji na bieżąco sprawdza, czy na komputerach z dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, ustala, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzania.
5. Informację o małoletnim, który korzystał z komputera w czasie wprowadzania niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik Szkoły przekazuje pedagogowi szkoły.
6. Pedagog wraz z wychowawcą oraz odpowiednio: kierownikiem ZP bądź wicedyrektorem CKU, przeprowadza z małoletnim, o którym mowa w punktach poprzedzających, rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.
7. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy powzięte zostaną informacje, że małoletni jest krzywdzony, powiadomiony zostaje dyrektor szkoły i podejmuje działania opisane w Rozdziale VI niniejszych Standardów.

Rozdział IX

Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich

§ 27

1. Dyrektor szkoły wyznacza osobę lub osoby odpowiedzialne za monitorowanie realizacji niniejszych Standardów w szkole.
2. Osoby, o których mowa w punkcie poprzedzającym, są odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały naruszania ich oraz za proponowane zmiany w Standardach.
3. Osoby, o których mowa w ust 1 niniejszego paragrafu, przeprowadzają wśród pracowników szkoły ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów – przynajmniej 1 raz w roku szkolnym – **załącznik nr 2**.

4. W ankiecie pracownicy szkoły mogą proponować zmiany oraz wskazywać naruszenie Standardów w szkole.
5. Osoby, o których mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, dokonują opracowania wypełnionych przez pracowników instytucji ankiet. Sporządzają na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazują dyrektorowi szkoły.
6. Dyrektor szkoły wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom szkoły nowe ich brzmienie.
7. Podczas zebrań Rady Pedagogicznej dyrektor szkoły oraz wyznaczona przez niego osoba, przypominają pracownikom o obowiązujących w szkole procedurach oraz zasadach.

Rozdział X

Przepisy Końcowe

§ 29

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
2. Wykaz załączników do Standardów ochrony małoletnich w Bielskim Centrum Edukacji w Bielsku – Białej:
 - **Załącznik nr 1** – Wzór – Karta interwencji;
 - **Załącznik nr 2** – Wzór – Ankieta Monitoringu Standardów;
 - **Załącznik nr 3** – Wzór – Notatka służbowa;
 - **Załącznik nr 4** – Wzór – Oświadczenie pracownika o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich;
 - **Załącznik nr 5** – Wytyczne dotyczące utrwalania wizerunku małoletniego
 - **Załącznik nr 6** – Jak rozpoznać przemoc wobec dziecka ?
 - **Załącznik nr 7** – Wykaz telefonów i adresów służb pomocowych;

KARTA INTERWENCJI

Imię i nazwisko małoletniego		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
Opis podjętych działań	Data	Działanie
Spotkania z opiekunami małoletniego	Data	Opis spotkania
Forma podjętej interwencji	<ul style="list-style-type: none"> • wniosek o wgląd w sytuację małoletniego/rodziny, • zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, • inny rodzaj interwencji - jaki? <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję), data interwencji, wyniki, działania szkoły/ działania rodziców	Data	Działanie

Załącznik nr 2 do Standardów Ochrony Małoletnich w Bielskim Centrum Edukacji w Bielsku-Białej

Monitoring standardów – ankieta

PYTANIA	TAK	NIE
1. Czy znasz standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w BCE?		
2. Czy zapoznałeś się z dokumentem Standardy Ochrony Małoletnich w BCE?		
3. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia małoletnich?		
4. Czy wiesz, jak reagować na krzywdzenie małoletnich?		
5. Czy zdarzyło ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardach przez pracownika pedagogicznego szkoły?	Jakie?	
6. Czy zdarzyło ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardach przez pracownika niepedagogicznego szkoły?	Jakie?	
7. Czy masz jakieś uwagi/poprawki/ Sugestie dotyczące Standardów Ochrony Małoletnich w BCE?	Jakie?	

Załącznik nr 3 do Standardów Ochrony Małoletnich w Bielskim Centrum Edukacji w Bielsku-Białej

Bielsko-Biała, dnia
(data)

NOTATKA SŁUŻBOWA

Dnia

w
(miejsce)

o godzinie odbyło się spotkanie w którym uczestniczyli:

1.
2.
3.

Tematyka spotkania obejmowała:

.....
.....
.....
.....
.....

Ustalono:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(podpis, stanowisko służbowe)

**Oświadczenie
pracownika o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich
obowiązującymi w Bielskim Centrum Edukacji w Bielsku - Białej**

.....
(imię i nazwisko)

Bielsko-Biała, dnia

.....
(zajmowane stanowisko)

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisana/y, niniejszym oświadczam, że zapoznałem/łam się ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Bielskim Centrum Edukacji w Bielsku-Białej i przyjmuję je do realizacji.

.....
(czytelny podpis)

Wytyczne dotyczące utrwalania wizerunku małoletniego (zdjęcia, film)

- Wszyscy małoletni muszą być ubrani.
- Zarejestrowane obrazy powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez małoletnich i w miarę możliwości przedstawiać grupy, a nie pojedyncze osoby.
- Wszelkie podejrzenia i problemy dotyczące nieodpowiednich wizerunków małoletnich należy zgłaszać.

Wytyczne dotyczące publikowania wizerunków małoletnich

- Używaj tylko imion; nie ujawniaj ich miejsca zamieszkania czy zainteresowań.
- Zapytaj o zgodę małoletniego oraz w pierwszej kolejności rodziców i poinformuj wszystkich zainteresowanych o tym, gdzie i w jaki sposób zamierzasz wykorzystać jego wizerunek.
- Przed planowaną publikacją wizerunków małoletnich słuchaczy/uczniów, pracownik szkoły zgłasza swój zamiar Dyrektorowi szkoły.

Jak rozpoznać przemoc wobec małoletniego?

Występowanie pojedynczego symptomu nie zawsze mówi o tym, że małoletni doświadcza przemocy, jeśli jednak symptom powtarza się, bądź występuje ich kilka równocześnie z dużym prawdopodobieństwem można określić, że mamy do czynienia z krzywdzeniem.

Zareaguj, gdy:

- małoletni jest często brudny, nieprzyjemnie pachnie,
- małoletni kradnie jedzenie, pieniądze itp.,
- małoletni żebrze,
- małoletni jest głodny,
- małoletni nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, okularów itp.,
- małoletni nie ma przyborów szkolnych, odzieży, butów i innych przedmiotów codziennego użytku,
- małoletni ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić. Obrażenia są w różnej fazie gojenia,
- podawane przez małoletniego wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp. często też je zmienia,
- małoletni nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody,
- małoletni boi się rodzica, boi się przed powrotem do domu,
- małoletni wzdyga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła,
- małoletni cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.,
- małoletni jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza się itp.,
- małoletni osiąga słabsze wyniki w nauce w stosunku do swoich możliwości,
- małoletni ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet itp.),
- małoletni używa środków psychoaktywnych,
- małoletni nadmiernie szuka kontaktu z innym dorosłym (tzw. lepkość emocjonalna),
- małoletni ma otarcia naskórka, bolesność narządów płciowych i/lub odbytu,
- w pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu małoletniego zaczynają dominować elementy/ motywy seksualne,
- małoletni jest nadmiernie rozbudzony seksualnie,
- nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania,
- małoletni mówi o przemocy, opowiada o sytuacjach, których doświadcza.

Zwróć uwagę, gdy:

- rodzic podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnienia przyczyn obrażeń małoletniego,
- rodzic odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem małoletniego,
- rodzic mówi o małoletnim w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża i strofuje swoje dziecko (np.: używając wulgaryzmów, obraźliwych określeń)
- rodzic poddaje małoletniego surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy lub zbyt pobłażliwy lub odrzuca własne dziecko,
- rodzic nie interesuje się losem i problemami małoletniego,
- rodzic często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa małoletni,
- rodzic jest apatyczny, pogrążony w depresji,
- rodzic zachowuje się agresywnie,
- rodzic ma zaburzony kontakt z rzeczywistością np.: reaguje nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie,
- rodzic nie ma świadomości lub neguje potrzeby małoletniego,

- rodzic faworyzuje jedno z rodzeństwa,
- rodzic przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym z małoletnim,
- rodzic nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

Zwracając uwagę na symptomy występujące u małoletniego z chorobą przewlekłą, należy skupić się na trudnościach, jakie niesie ze sobą choroba, z którą się zmaga.

Rozpoznanie przemocy stosowanej wobec małoletniego z przewlekłą niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą jest zadaniem skomplikowanym, i to z wielu powodów.

- Świadczenie – w wielu sytuacjach ze względów środowiskowych świadczenie mogą mieć kłopot z dostępem do małoletniego, a rodzice, jeśli nawet stosują przemoc wobec niego, nadal pozostają najważniejszymi i często jedynymi opiekunami;
- Ślady – rozpoznanie śladów bywa skomplikowane na skutek trudności w ustaleniu ich pochodzenia;
- Niektóre zaburzenia psychiczne i choroby somatyczne mogą dawać podobne objawy, dlatego też mogą stanowić trudność w rozpoznaniu symptomów doświadczania przemocy przez małoletniego z niepełnosprawnością lub chorobą. Ważna jest analiza, z czego wynikają opiekuna niepokojące zachowania.
- Problemy w komunikacji – niepełnosprawni lub chorzy przewlekłe czasami posiadają specyficzne ograniczenia w komunikacji z drugim człowiekiem, w praktyce powodujące utrudnienie lub uniemożliwienie zrozumienia ich wypowiedzi czy myśli. W takich sytuacjach należy używać dostosowanych do stopnia niepełnosprawności małoletniego metod porozumiewania się.

Ujawnienie przemocy przez małoletniego jest bardzo trudnym emocjonalnie sposobem wyjścia z relacji ze sprawcą przemocy, wymaga bowiem odwagi i determinacji. W takiej sytuacji zupełnie normalną reakcją emocjonalną jest strach lub lęk przed ujawnieniem doświadczenia. Małoletni pozostaje zazwyczaj w silnej zależności od rodziców, co szczególnie dotyczy małoletnich z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą. Aby zdecydować się na ujawnienie przemocy, musi pokonać poczucie lojalności wobec rodzica krzywdzącego. Musi także zmierzyć się z ryzykiem i niebezpieczeństwem, że ujawnienie nie tylko nie przyniesie poprawy sytuacji w rodzinie, a wręcz ją pogorszy, powodując na przykład wściekłość sprawcy i eskalację zachowań przemocowych wobec małoletniego.

WAŻNE!

- Małoletni, mówiąc o przemocy, nie podaje wszystkich informacji o swoich przeżyciach.
- Małoletniemu towarzyszy lęk o los rodzica, opiekuna i swój własny.
- Okoliczności ujawnienia są związane z odseparowaniem małoletniego od osoby krzywdzącej – odległość równa się poczuciu bezpieczeństwa, bliskość oznacza lęk.
- Zniekształcenia w sposobie myślenia małoletniego – poczucie winy i odpowiedzialności za doznawaną przemoc.

Symptomy wykorzystania seksualnego małoletnich

Należy pamiętać, że początkowe konsekwencje doświadczane przez małoletnich wykorzystywanych seksualnie w sferze zarówno fizycznej, jak i psychicznej – są równocześnie oznakami tej formy krzywdzenia, dlatego konieczna jest szczegółowa znajomość objawów wykorzystania seksualnego i wzmożona czujność, gdy się one pojawią.

Oznaki wykorzystywania seksualnego są bardzo **zróznicowane** z czego wynika, że nie można mówić o zespole dziecka wykorzystywanego czy zbiorze objawów świadczących o wykorzystywaniu. Nie ma objawów, które pozwoliłyby jednoznacznie i z całkowitą pewnością rozpoznać przypadek wykorzystywania seksualnego małoletniego.

Objawy w dużej mierze zależą od dziecka. U niektórych małoletnich pewne symptomy występują od samego początku, podczas gdy u innych mogą się one pojawić na późniejszym etapie życia, nawet długo po ustaniu wykorzystania. **Z tego powodu pracownicy powinni pamiętać, że brak objawów nie oznacza, iż małoletni nie padł ofiarą wykorzystywania.** Należy jednak zwrócić uwagę (między innymi) na powtarzające się infekcje dróg moczowych, trudności w chodzeniu lub siedzeniu, poplamione lub podarte ubranie (bez wiarygodnego wyjaśnienia), skarżenie się małoletniego na ból, stan zapalny lub swędzenie okolic intymnych, ból przy oddawaniu moczu, i urazy zewnętrznych narządów płciowych lub okolic odbytu.

**Objawy wykorzystywania seksualnego małoletnich
występujące w sferze emocji i zachowania:**

Lp.	Typ konsekwencji	Objawy
1.	Problemy emocjonalne	lęki i fobie, nieufność, depresja, wysoki poziom niepokoju, niska samoocena, poczucie winy, wstyd, stygmatyzacja, objawy stresu pourazowego, koszmary senne, nawracające sny, nadmierna czujność, nasiloną reakcją lękową, problem z akceptacją własnego ciała, zachowania autodestrukcyjne, myśli lub próby samobójcze
2.	Problemy poznawcze	problemy z koncentracją uwagi, słabe wyniki w nauce
3.	Problemy w relacjach	niewielu przyjaciół, mniej czasu na zabawę z rówieśnikami, izolacja, deficyt umiejętności społecznych
4.	Problemy funkcjonalne	problem ze snem, zmiana nawyków związanych z jedzeniem, utrata kontroli nad zwieraczami: mimowolne moczenie się i zanieczyszczanie się kałem, dolegliwości somatyczne: bóle głowy lub brzucha, nadpobudliwość

WYKAZ WAŻNYCH NUMERÓW TELEFONÓW I ADRESÓW

- **Całodobowy Telefon Zaufania Podbeskidzkiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej** – tel. 33988
- **Katolicki Telefon Zaufania Fundacji "Nadzieja"** – tel. 33 812 26 67
- **Ogólnopolski Telefon Zaufania** – 19 288 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 20:00 – 08:00; w soboty, niedziele i święta – całodobowo)
- **"Niebieska Linia" dla Osób Krzywdzonych przez Najbliższych** (Bielsko-Biała) – tel. 801 120 002
- **Policyjny Telefon Zaufania** (Bielsko-Biała) – tel. 33 814 25 25
- **Telefon Zaufania Centrum Pomocy Rodzinie** (Bielsko-Biała) – tel. 33 815 76 32
- **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”** – tel. 800 120 002 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia.info;
- **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Instytutu Psychologii Zdrowia** – tel. (22) 668 70 00 oraz 116 123 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- **Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę** – Telefon zaufania dla Dzieci i Młodzieży – tel. 116 111 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz Telefon dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy psychologicznej Dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole – tel. 800 100 100 (linia czynna od poniedziałku do piątku, w godz. 12 – 15);
- **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka** – tel. 800 12 12 12 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- **Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj Przemoc”** – tel. 800 120 148 (bezpłatna linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- **Linia wsparcia psychologicznego Polskiego Czerwonego Krzyża** – tel. (22) 230 22 07 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 16 – 20);
- **Bezpłatna aplikacja mobilna „Twój parasol”** – <https://twojparasol.com> – dzięki której osoby narażone na sytuacje związane z przemocą w rodzinie mogą uzyskać wsparcie i informacje. Poza materiałami edukacyjnymi aplikacja umożliwia dostęp do bazy organizacji oferujących wsparcie; umożliwia również przesyłanie informacji o zdarzeniach przemocowych do ewentualnego wykorzystania później oraz możliwość kontaktu z wcześniej skonfigurowanym adresem email lub możliwość szybkiego wybrania telefonu alarmowego.
- **Diecezjalny Ośrodek Wspierania Rodziny**, Bielsko-Biała, ul. Bystrzańska 55c
tel. 33/810-12-55
- **Wydział Duszpasterstwa Rodzin**, Bielsko-Biała, ul. Stefana Żeromskiego 7
+ 48 734-176-645, duszpasterstwo.rodzin@kuria.bielsko.pl
- **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, Bielsko-Biała, Plac Ratuszowy 6, 2 piętro, pok. 226, tel. 33/497-14-96, politykaspol@um.bielsko-biala.pl
- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Zespół przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej**, Bielsko-Biała, Plac Ratuszowy 9,
tel. 33/499-25-01, sekretariat@mops.bielsko.pl
- **Miejski Ośrodek Terapii Uzależnień**, Bielsko-Biała, ul. Mostowa 1,
tel. 33/822-79-83, motubb@bk-europe.pl
- **Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przepęstwem**, Bielsko-Biała, ul. Stanisława Wyspiańskiego 33, tel. 667 252 257, pokrzywdzeni@caritas.bielsko.pl
- **Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej**, Bielsko-Biała, ul. Piękna 2
33/814-62-21, kontakt@poik.bielsko.pl

- **Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych**, Bielsko-Biała, ul. Juliusza Słowackiego 45, tel. 33/812-50-78, ppp1@cuw.bielsko-biala.pl, ppp2@cuw.bielsko-biala.pl, ppp3@cuw.bielsko-biala.pl
- **Przychodnia Profilaktyki i Leczenia Uzależnień**, Bielsko-Biała, ul. Mostowa 1 33/812-30-42, poradniauzaleznien@wp.pl
- **Prokuratura Rejonowa Bielsko-Biała Północ**, Bielsko-Biała, ul. Listopadowa 31 33/475-82-00, poczta@bielsko-pn.bb.po.gov.pl
- **Prokuratura Rejonowa Bielsko-Biała Południe**, Bielsko-Biała, ul. Jana III Sobieskiego 9 33/475-85-00, poczta@bielsko-pd.bb.po.gov.pl
- **Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej**, Bielsko-Biała, ul. Adama Mickiewicza 22 33/499-78-00, informacja@bielsko-biala.sr.gov.pl
- **Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej**, Bielsko-Biała, ul. Cieszyńska 10 33/499-04-99, informacja@bielsko-biala.so.gov.pl
- **Komisariat I Policji**, Bielsko-Biała, ul. Składowa 2 33/825-01-00, kp1@bielsko.ka.policja.gov.pl
- **Komisariat II Policji**, Bielsko-Biała, ul. Franciszka Kamińskiego 8 33/480-02-00, kp2@bielsko.ka.policja.gov.pl
- **Komisariat III Policji**, Bielsko-Biała, ul. Romualda Traugutta 2 C 33/480-03-00, kp3@bielsko.ka.policja.gov.pl
- **Komisariat IV Policji**, Bielsko-Biała, ul. Komorowicka 235 33/827-04-00, kp4@bielsko.ka.policja.gov.pl
- **Bielski Telefon „Niebieska Linia”**, czynny codziennie (16.00-22.00), tel .33/811-99-00